

Volikogu kinnitas uue sümboolika

KATARIINA VAABEL
KOMMUNIKATSIOONINÕUNIK

18. aprillil toimus volikogu istung, kus volinikud valisid vallale uut sümboolikat. Valida oli kahe kavandi vahel ning uueks sümboolikaks kinnitati Priit Herodese loodud punase-kuldse tooniga kavand. Kahe viimase jõuti läbi pika teekonna - uut sümboolikat otsiti veidi üle aasta. Lõpuks jäid sõelale rahvahääletuselt enim hääli kogunud "Hoburaud" ning hiljuti valikusse lisandunud Priit Herodese loodud kavand. Kuigi uus kavand ei läbinud rahvahääletust, pidasid volikogu liikmed põhjendatuks see lisada valikusse. Kinnitatud sümboolika heraldiline kirjeldus on autori sõnul järgmine: kuld-punasel pikuti lainelõikeliselt poolitatud kilbil punane-hõbedane ülalt avatud hobuseraud, mille otstes on vastavalt hõbedane ja punane käpprist. Kuldne värvus tähistab eluandvat valgust, ülimat tõe ja edu ning on Pärnumaa ja Eesti vapivärv. Punane märgib vaprust, armastust, ka Püha

Vaimu tegevust ning on (koos hõbedasega) Tori vallaga ühinenud Sindi linna vapivärv. Hõbedane on tarkuse, ustavuse ja hingepuhtuse tunnusvärv. Kilbi laineline jaotus tähistab jõge ning hobuseraud on muistsetest aegadest tuntud õnnemärk ning viitab Torile kuulsust toonud hobusekasvatusele. Hõbedane ja punane on ka Püha Jüri tunnusvärvid ning koos ristidega sümbooliseerivad Toris asuvat Eesti Sõjameeste Mälestuskirikut. "Oleme õnnelikud, et vald on lõpuks leidnud endale sümboolika, kuldse-punase

värvusega kavand on saanud rohkem toetust ja poolehoidu ka elanike poolt," ütleb vallavanem Lauri Luur ja lisab, et ühiste sümboolite leidmine aitab kaasa ka suure valla identiteedi ja ühtsustunde tekkimisele. Samuti saab vald nüüd ära vahetada ka viidad ja sildid valla piiridel. Volikogu esimees Enn Kuslap arvab, et uus sümboolika on meelde jääv ja hõlmab ühinenud nelja piirkonda paremini. "Uues kavandis on rohkem väge ja iseloomu," lisab ta. ○

Pildil sümboolika õigetes värvides hõbedase ja kuldsega

Kavand asendusvärvidega, kus hõbedasele vastab valge ning kuldsele kollane

Tori valla laste ja noorte laulukonkurss

ANNELI UUSTALU
SINDI SELTSIMAJA JUHATAJA

14. aprillil toimus Sindi Seltsimajas esimene Tori valla laste ja noorte laulukonkurss. Kui pühapäev pakkus kaunist päikesepaistelist ilma, siis seltsimajas töid rõõmu ja päikest majja laste südamest lauldud laulud. Päeva aitas läbi viia röövlitütar Ronja (Pille Amur), kes lavalaudadele tulevaid lapsi igati toetas ja julgustas. Meeldejäätav sündmust aga jäädvustas fotograaf Urmas Saard. Laulukonkurss toimus kuues kategoorias ning esindatud olid kõik Tori valla piirkonnad (Sindi, Are, Tori ja Sauga). Züriis hindasid laste lauluoskusi Tori abivallavanem Jana Malõh, Sindi muusikakooli direktor Merike Teppan-Kolk ja Sindi Ööbik 2013 Sandra Siil. Igas vanusekategoorias jagati välja kolm

auhinnalist kohta, kuid tühjade kätega ei lahkunud keegi. Eelkoolialiste laste ja koolinoorte hulgast valiti välja ka publiku lemmik, kuid kõiki esinemisi saatis publiku tänuiluk aplaus. Korraldaja, Sindi seltsimaja ja Tori vald tänavad kõiki tublisi lauluõpetajaid suure töö eest ja laululapsi kaunitest laulude eest. Suur aitäh teile! Suured tänud Argo Juskele, kes tegi kaunist meie saali ja lava. I kategooria parimaks tunnustati Markus Ollep (Sindi Lasteaed). Teise koha võitis Helin Tohv (Suigu lasteaid) ja kolmanda koha Mia Kiil (Sindi Lasteaed). II kategooria esikoha saavutas Keven Parts (Sindi Lasteaed). Teise koha võitis Johanna Vinkler (Tori lasteaid) ja kolmandaks tuli Kristeli Krusemann (Suigu lasteaid). III kategoorias tuli võitjaks Ramon

Uibo (Paikuse Põhikool). Teiseks tuli Annabel Tamme (Sindi muusikakool) ja kolmandaks Siim Kosenkranius (Sindi muusikakool). IV kategooria esikoha saavutas Grete Reinsalu (Sindi muusikakool). Teise koha saavutas Merili Linnas (Sindi muusikakool) ja kolmanda koha Marin Tiits (Sauga Põhikool). V kategooria võitis Mirtel Metsmaa (Sindi muusikakool), teise koha sai Kaari Kasemaa (Sindi muusikakool) ja kolmandaks tuli Ebe-Triin Reinsalu (Sindi muusikakool). VI kategooria esikoha saavutas Marii-Eliise Lumijõe (Tori Põhikool). Teise koha saavutas Keili Parts (Sindi Gümnaasium) ja kolmanda koha Mirelli Loite (Tori Põhikool). Publiku lemmikuks valiti eelkoolialistest Keven Parts ja koolinoortest Grete Reinsalu. Kohtumiseni järgmisel aastal! ○

Sindi lasteaid tähistas väarikat juubelit

KAIRI RINALDO
SINDI LASTEAIA DIREKTOR

Pea veerandsada aastat vanem kui Eesti vabariik ja sama palju noorem kui laulupidude traditsioon, just nende vääriliste piiripostide vahele jääb Sindi lasteaid vanus. 125. juubelit tähistanud Sindi lasteaid saab end uhkusega pidada Eesti vanimaks järjepidevalt tegutsevaks lasteaiaks. Sünnipäevapidustuste põhiorhk langes märtsi viimasele nädalale, mil 13 rühma kasvandikud, praegused ja endised töötajad ning koostööpartnerid sünnipäeva melust eriilmeliste pidustuste kaudu osa said. Maja kõige pisemate, söimerühmade mängu- ja lustipäev Lotte ning Pipiga toimus 26. märtsil. Päev hiljem said aiarühmad osa põnevast aardejahist. Lastel tuli läbida mitu punkti, direktori kabinet, võimlemisaal, muusikasaal, tervisekabinet jne. Igal pool tuli vastata küsimustele ja lahendada ülesandeid. Lõpuks leiti aare üles: iga laps sai suure šokolaadist medali. Laste ürituste tipphetkeks kogunes lasteaiapere liikumissaali, kus ootas laste ja personali poolt ette valmistatud sünnipäevatoridi näitus ning ühiste sünnipäevalaulude laulmine.

Aitäh Sindi gümnaasiumi noortele, kes lastega mängida aitasid: Chätlyn Parts, Önneli Pilliroog, Kertu Öunapuu ja Annabel Vilgats. Eraldi kontsert toimus aga endistele ja praegustele töötajatele, koostööpartneritele ja külalistele. Laste ja töötajate poolt esitatud kontserdi lõpetas ajastutruu moedemonstratsioon, kus publikule tutvustati moetrende 1890ndatest kuni 20. sajandi 90ndateni. Kontsert-aktusel presenteeriti lasteaid uut trükist – endise direktori Viivi Palmisaare poolt koostatud „Vabriku-lasteaiast linna munitsipaal-lasteaiaks“, mis on Sindi Lasteaias töötavate spetsialistide pedagoogilised töökogemused laste ja nende vanematega viimase 25 aasta jooksul. Täna kõiki, kes peo meelde jäävaks muutsid! Täname rohkete lilled ja kingituste eest! Pidustustest saab ülevaate ka lehelugeja, kui külastab meie lasteaid kodulehte või FB gruppi, kuhu on ilmekad ja emotsionaalsed meediakajastused üles riputatud. Meie moedemonstratsioonist ja sünnipäevalauludest saate osa Teiegi, 1. mail toimuval kevadkontserdil Sindi Seltsimajas. Vaata pikemat galeriid ka www.kylauudis.ee portaalist. ○

Moedemonstratsioon. Foto: Peeter Roots.

Taas toimus lusikapidu!

KATRIIN KRIISA
LASTEKAITSESPETSIALIST

Iga laps on kingitus. Ennekõike emale ja isale, õele ja vennale, aga ka vanaisale ja vanaemale, onule ja tädile, lasteaid- ja koolikaaslastele, sõpradele, kolleegidele, oma tulevasele kaasale ja lastele. Iga laps on kingitus meile kõigile, kingitus tervele Eestile. Sellise kõnega juhutati sisse juba neljas Tori valla lusikapidu Are Huvikeskuses, kuhu olid kutsutud põnnid, kes on sündinud ajavahemikul 22. oktoober kuni 12. jaanuar.

Uusi vallakodanikke tulid tervitama vallavanem Lauri Luur, abivallavanem Priit Ruut ja volikogu sotsiaalkomisjoni esimees Gerli Mets. Külalistele esinesid toreka kavaga Suigu Lasteaid-Algkooli Lepatriinu ja Lehekese rühma lapsed ning neid juhendas muusikaõpetaja Ülle Krusemann. Lisaks oli pisikesi vallakodanikke tervitama tulnud ka Are raamatukogu juhataja Malle Pajo, kes andis üle Eesti Lastekirjanduse Keskuse eestvedamisel ja Kultuuriministeeriumi toel valminud kogumiku „Pisike puu“. ○

Lusikapeo aukülalised. Foto: Kristhel Vaht

Are Kooli võistkond Inglid saavutas vabariigis Creatlonis II koha!

MARJU SEPP
JUHENDAJA

Are Kool osales juba neljandat korda üleriigilisel majandusvõistlusel Creatlon. Sellel aastal võistkond Ingliga, kuhu kuulusid Ingela Uussalu ja Liis Aaspalu 9. klassist.

Võistlus algas oktoobris majandusviktoriiniga, milles osales üle 1000 lapse. Seejärel pidid võistkonnad oktoobrikuu jooksul registreerima end järgmiseks etapiks. Algselt astus võistlustulle natuke alla poolesaja tiimi. Novembris toimunud Creatloni teine etapp hoidis noori terve kuu tegevuses. Selle ajaga oli vaja uurida kodukoha avalike ehitiste kasutuse ja otstarbe kohta, uurida ühe mõjutaja sotsiaalmeedia postitusi ning analüüsida seal leiduvaid varjatud või tähistatud reklaame, kujutleda end tulevikku ning teha video CV kandideerimaks tuleviku ametikohale ning aidata kaasa Reet Ausi, Stockmanni ja Uuskasutuskeskuse teksariiete kogumise kampaaniale.

Teises etapis oli ülesandeid palju või juhtusid nad olema keskmisest mahukamad, igatahes langes Creatloni meeskondi nagu loogu ning ainult tublimatest tublimad suutsid ettenähtud ajaga ning eeskujuliku planeerimisega kõik ülesanded tehtud saada. Aga seda hinnatavam on nende töö!

Creatloni kolmas ülesanne oli ettevõtlusmuinasjutu kirjutamine. Sellest said osa võtta ka teised õpilased, kes ei osalenud Creatlonis. Laekus pea 200 võistlustööd, auhinnati kahes vanusegrupis - II ja III kooliastmes.

Are Inglid said keskkonnateadlikkuse eripreemia oma muinasjutu eest „Kuidas karuott metsa päästis“.

Kokkuvõttes tulid Ingela ja Liis vabariigis Ingliga teisele kohale. Juhendajal Marju Sepal oli väga hea meel kuulda erinevate žüriiliikmete poolt neidude kohta kiidusõnu.

Auhinnaks lennutab EBS kolm parimat võistkonda 16. mail Saaremaale, et korraldada seal ärimeelele vastav päev. Samuti võrustab Maksu- ja Tolliamet oma peamajas võitjaid. ○

Are Kooli võistkond Inglid. Foto: Are Kool

13. aprillil toimus 13. korda Sindi Võimlemispidu!

HELLE VENT
PEAKORRALDAJA

Peo avas Tori vallavanem Lauri Luur, kes tõi vahva näite sellest, kui vajalik on elus selline ala nagu võimlemine. Gettlin Kell ja John Mitt õpetasid publikut tõstma õnnehormoonide taset.

See on lihtne! Tuleb paitada naabri pead ja sügada naabri õlga. Proovige järele! Pärnumaalt ja Pärnu linnast tuli kohale 113 esinejat, alates lasteaia mudilastest ja lõpetades soliidses eas daamidega. Enamus rühmi esitas kaks, aga Täheratas 3 kava ja nii saigi kokku 20 erinevat esitust. Tori valda esindasid meie võimlemisrühmad Täheratas ja Ritsikad, Sindi

Gümnaasiumist tantsurühm Hope ja Tori Põhikoolist kaks tantsurühma. Tori tantsijad osalesid võimlemispeol esmakordselt. Tere tulemast! Peo üllatusesinejad olid Vertical Fitness Dance Studiost - postitantsijad Terje Jaanoja ja Laivi Pärna. Nende kava ajal ei tahtnud aplaus üldse lõppeda. Uskumatud trikid!

Suur tänu meie treener Margit Schmidtile, kes oskas kõiki osalevaid rühmi suurepäraselt iseloomustada. Margile, kui meie võimlemisingi kauaaegsele juhendajale, kinkisime omanäolise lillevaasi.

Täname juhendajaid: Andra Sõmer, Merili Passel, Merlin Tallo, Marin Küla, Siiri Linke, Reet Parind, Sairi Sutt, Margit Schmidt.

Suur tänu toetajatele – Tori Vallavalitsus, Fein-Elast Estonia ja Pajo Trüükikoda.

Võimlemispeol töötas Pärnumaa noorte kokandusring, millesse kuulub meie noortekeskuse kokandusring Sinklased. Iga ostu pealt läks 0,10 eurot Pärnu loomade varjupaiga heaks.

Peo korraldajateks olid noorteaktiivi 11 liiget ja toetajateks noortekeskuse töötajad.

Täname tublisid noori: John Mitt, Gettlin Kell, Laura Kleine, Mayken Haava, Eva Lemmegas, Roland Sõmer, Tanel Meos, Rocco Vergadorov, Märt Tamman, Kristo Käärman, Kimo Varik. ○

lastele ning mis toimub Raeküla Vana-kooli Keskuses. Kahel päeval toimuvad erinevas vanuses lauljate (3-, 4-, 5-, 6- ja 7-aastased) ja ansamblite ettelaulmised. Peale iga vanusegrupi laste ettelaulmist (alustades kõige väiksematest ehk 3-aastastest) kutsutakse kõik lapsed ning juhendajad lavale, kõik saavad kiituskirja ja kätte ka midagi hiljem maiustamiseks. Ei mingit laste ritta seadmist - kõigile jääb laulupäevast rõõm südamesse. Muusikaõpetajatele teatatakse nädala alguseks, kes lastest on edasi lõppkontserdile saanud. Meie lasteaiast said edasi 4-aastane Timmu Rae (Ave Kumpase lauluga “Mingem koos”), 6-aastane Lisete Lääts (Juhan Trump/Juta Kaidla lauluga “Lapse palve päikesele”) ja 7-aastane Neleliis Roomere (Airi Liiva lauluga “Pisike ime”). Et neil jätkuks laululusti ka koolieas! ○

Lasteaia kaks ansamblit ja õpetaja Nelli Vadam. Foto: Jänesselja Lasteaed

Ares jahiti talente

PILLE KUUSIK
ARE ANK JUHATAJA

18. aprillil toimus juba 5. aastat Are Avatud Noortekeskuses väga oodatud üritus Talendijaht. Varasematel aastatel on Are Huvikeskuse lavalaudadel toimunud noorte omaalgatusest sündinud üritusel omavahel oskusi mõõtnud lauljad, tantsijad, pillimängijad, näitlejad, trikimehed, kunstnikud, keraamikud, klounid jne. Sel hooajal oli laval kokku 11 numbrit 30 osalejaga. Väga populaarsed olid tantsunumbrid – esinesid Are ANK showtantsuringi 17 tantsijat, keda on juba teist hooaega juhendamas tantsuõpetaja Marlen Reiman. Laval oli ka mitu soolotantsijat – Kristiina Kidra, Annaliis Verbo, Angeelika Urban, Liisa Ivanova, Kärt Alberg, Kerlin Hütt ja Lily-Marlen Ojamets, Angelika Laretei ja Isabel Murru. Kõik soolotantsijad olid tantsunumbrid omapäi selgeks õppinud. Lisaks kuulsime vahvat omaloomingulist räppi 3. klassi poisi Kairon Hüti esituses ja solisti Loviise Aassalu imelist lauluhäält. Talendijahi avanumbri esitas Are

ANKi noortebänd Rahkam (Kaisa Plastunov – trummid, Mari Kuusik – kitarr, süntesaator, laul ja Rasmus Aassalu – basskitarr) Heini Soobiku juhendamisel.

Etteasteid hindas žürii, kuhu kuulusid Suigu noortetoa noorsootöötaja Kärt Pähkel, Tallinna Ülikooli noorsootöö eriala tudeng Liis Unt ja Pärnu Noortekogu liige ja Are kooli vilistlane Triini Viks.

Kõvas konkurentsisis selgusid tiitlikandjad - Are Talent 2019 on Kristiina Kidra, Are Tulevikutalent 2019 on Loviise Aassalu. Kõiki lavalolijaid ootas kingitus ja tänukiri osalemise eest – talendiks võivad nimetada ennast kõik üritusel esinejad, kuna vabalava stiilis üritusel rohke publiku ette tulemine on suurt julgust nõudev ja tunnustamist väärt ettevõtmine.

Külalisesinejatena olid laval Vertical Fitnessi noored akrobaadid, kes esitasid peadpööritavaid trikke õhurõngal.

Üritusest on saanud meie väikeses Are kogukonnas uus traditsioon – seda näitas ka rohke publik, kes olid esinejatele kaasa elamas.

Kohtumiseni 2020. aasta talendijahil! ○

Laval on noored Are ANK bändist Rahkam. Foto: Ott Rõngas

Maadlejate suurepärase tulemused

MAADLUSKLUBI LEO

Maadlusklubi Leo ridades treenivad sintlased on viimase kuu jooksul esinenud edukalt mitmetel võistlustel.

Paikuse Spordikeskuses 16.03 toimunud kadettide Eesti meistrivõistlustel maadluses tuli kreeka-rooma maadluses Eesti meistriks Raimond Uibo (-65 kg). Robyn Paulberg (-71 kg) saavutas kreeka-rooma maadluse hõbeda ning vabamaadluse kolmanda koha. Raimondi ja Robyni järgmine tähtis võistlus on 4.-5. mail toimuvad Põhjamaade meistrivõistlused.

Euroopa suurimal noorteturniiril Tallinn Open, kus osales 2246 võistlejat 29 riigist, saavutas esmakordselt esikoha Tiia-Triin Tomson (-62 kg), Randel Uibo, kes oli 2016. aastal selle turniiri võitja, pidi kehakaalus kuni 72 kg nelja matšivõiduga juba teist aastat järjest leppima neljanda kohaga. Mõlemad esindavad Eestit 3.-9. juunil Hispaanias toimuvatel Euroopa meistrivõistlustel.

53. Vändra lahtise mati turniiril kreeka-rooma maadluses osales 186 maadlejat Eestist ja Lätist. Täiskasvanute klassis saavutas tubli teise koha Robyn Paulberg

(-77 kg), Raimond Uibo pidi kehakaalus kuni 67 kg leppima 3. kohaga.

Noorematest poistest said auhinnaalisele kohale:

Romet Kutsernjuk 3. koht -35 kg Hendrik Lasn 3. koht-68 kg

Kogemuse võrra said seekord rikkamaks Brenet Juninen 5.koht (-27 kg), Ramon Uibo 5. koht(-38 kg) ja Tristjan Hansalu 7. koht(-30 kg). Noori poisse treenib Randel Uibo. ○

Pildil: vasakult Raimond Uibo, Robyn Paulberg ja ees treener Gristen Hein mets. Foto: Maadlusklubi Leo

VALLAVOLIKOGUS OTSUSTATI

21. märtsil otsustati volikogus

1. Ülevaade politsei tegevusest.
2. Muuta määruseid „Vallavara valitsemise kord“ ja „Huvihariduse ja -tegevuse toetusfondi kasutamise kord“.
3. Lõpetada Tori valla tunnustuse avaldamise korra 1. lugemine, suunata 2. lugemisele.
4. Lõpetada Tori valda kuuluvate asustusüksuste Vainu küla, Kiisa küla ja Kilksama küla osas Tori Vallavolikogu 01.03.2018 otsusega nr 30 algatatud piiride muutmine üleandmisega Pärnu linna koosseisu.
5. Korraldada Are valla, Sauga valla, Tori valla ja Sindi linna ühinemislepingu muudatuste ja seletuskirja avalik väljapanek perioodil 1.-22. aprill 2019 Tori Vallavalitsuses Sindis ja Are, Tori ning Sauga teenuskeskustes tööpäevadel ja valla veebilehel.
6. Algatada Tori valla arengukava ja eelarvestrateegia läbivaatamine ning muutmine.
7. Algatada detailplaneeringu koostamine Sauga alevikus Lauka tee 2a kinnistul. Keskkonnamõju strateegiline hindamine jätta algatamata, kuna koostatava detailplaneeringu elluviimisega kaasnevad tegevused ei oma olulist keskkonnamõju.
8. Määrata Tori valla konsolideeritud majandusaasta aruande auditeerijaks Assertum Audit OÜ.
9. Kehtestada Tori Vallavalitsuse struktuur ja teenistuskohdade koosseis.
10. Omandada Tori vallas Kurena külas asuv Mardika tn 18 katastriüksus hinnaga 3000 eurot.
11. Omandada Tori vallale tasuta Tori vallas Tammiste külas asuvad katastriüksused Saluste tee 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9 ja Salukese tee 1, 3, 4, 8, 10, 11, 13, 15, 17.
12. Omandada Tori vallale hinnaga 2 euro/m² OÜ-lt RealWAY Tammiste külas asuva Nurga kinnistu koosseisu kuuluva Nurga katastriüksuse jagamise tulemusel tekkiv Nurgaste katastriüksus ja võõrandada see otsustuskorras hinnaga 1700 eurot.
13. Tunnistada nurjunuks Tori Vallavolikogu 24.01.2019 otsuse nr 136 alusel korraldatud kirjalik enampakkumine Sauga alevikus Vahtra tn 5, 6, 8, 10 ja Nulu tn 8 kinnistute hoonestusõigusega koormamiseks ja korraldada uus kirjalik enampakkumine.
14. Tunnistada kehtetuks Tori Vallavolikogu 24.01.2019 otsuse nr 138 alusel korraldatud kirjalik enampakkumine Sauga alevikus asuvate Hirvela tn 11, 13, 15, 17 kinnistute hoonestusõigusega koormamiseks ja korraldada uus kirjalik enampakkumine.
15. Kiita heaks OÜ Jõekääru lõppbilanss ja jaotusplaan, omandada OÜ Jõekääru vara vastavalt jaotusplaanile.
16. Informatsioon Tori valla sümboolikast. ○

Kohanime määramine

Vastavalt kohanimeseaduse § 6 lõikele 8 ja Tori Vallavolikogu 20.12.2018. a määrusele nr 50 „Kohanime määramise kord“ § 4 lõikele 1 annab Tori Vallavalitsus teada, et on ette valmistanud eelnõu „Kohanime määramine“, millega soovitakse Eametsa külas asuva Nigula äärde rajatava bussipeatuse nimeks määrata Tuhkru.

Eelnõuga saab tutvuda ja põhjendatud ettepanekuid teha kuni 20.05.2019 (kaasa arvatud) Tori Vallavalitsuse majas aadressil Pärnu mnt 12, Sindi linn ,Tori vald, Pärnumaa ja Sauga teenuskeskuse majas aadressil Selja tee 1a, Sauga alevik, Tori vald, Pärnumaa või Tori valla veebilehel www.torivald.ee (e-post: tori@torivald.ee). ○

VALLAVALITSUSES OTSUSTATI

13. märtsil otsustati valla-valitsuses

1. Taotleda Tori valla kasuks isikliku kasutusõiguse seadmist Tammiste külas asuvale Hermannini kinnistule ühisveevärgi ja -kanalisatsioonitorustike rajamiseks.
2. Kinnitada 2019. a hankeplaan.
3. Kinnitada riigihanke „Traktori (koos lisavarustusega) kasutusrent“ edukaks pakkumuseks pakkujate Stokker Finance OÜ ja AS Stokker esitatud ühispakkumus summas 47 940,00 eurot (+km).
4. Vabastada segaolmejäätmete veost üks kinnistu, kuna kinnistul ei elata ja segaolmejäätmeid ei teki.
5. Kinnitada 2019. aasta alaeelarved.
6. Väljastada kahele eraisikule projekteerimistingimused.
7. Väljastada projekteerimistingimused Sindi linnas Pärnu mnt ääres lõigus Silla tn ja Pärnu mnt ristmik kuni linnapiir Kõrsa külaga ning Kõrsa külas Sindi tee ääres kuni ristumiseni riigimaantee nr 59 Pärnu-Tori kergliiklustee rajamiseks.
8. Algatada detailplaneeringute koostamine Jõesuu külas Martini kinnistul ja Eametsa külas Tiina kinnistul.
9. Väljastada kaks ehitusluba üksikelanute püstitamiseks.
10. Anda kasutusload Tori alevikus Pärnu mnt 10 kinnistule talli ja Virula tn 11 kinnistule väljõusaali kasutusele võtmiseks.
11. Anda kasutusluba eraisikule üksikelanu kasutusele võtmiseks.
12. Seada sundvaldus Tori valla kasuks Tammiste külas Veskikaare tn 33 ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni torustikule.
13. Kinnitada Sindi Lasteaia hoolekogu koosseis 2018/2019 õppeaastal.
14. Avalikustada Sindi Lasteaia arengukava 2019-2021 projekt Sindi Lasteaia ja Tori valla kodulehel perioodil 18.-31.03.2019.
15. Nõuda MTÜ-lt Terve Are tagasi talle eraldatud tegevustoetus summas 9700 eurot.

20. märtsil otsustati valla-valitsuses

1. Anda ehitusluba Sindi linnas Pärnu mnt 26 kinnistule koolihoone lammutamiseks.
2. Korraldada avatud hanke-menetlusega riigihange „Tori valla Jänesselja tänava jalg- ja jalgrattatee ning Pulli raudteepeatuse jalg- ja jalgrattatee ehitustööd“ ja kinnitada riigihanke alusdokumendid.
3. Kinnitada kahe 2018. aasta hajaasustuse programmist toetust saanud projekti lõpparuanded ja maksta välja toetused.
4. Korraldada Sindis Pärnu mnt 23a asuva hoone I korrusel paikneva ruumi kasutusse andmiseks avalik kirjalik enampakkumine ja kinnitada enampakkumise tingimused.
5. Kehtestada Sindi linnas asuva eluruumi üüri suurusks 1.00 euro/m² ja sõlmida üürileping.
6. Muuta Tori valla ja Otito OÜ vahel sõlmitud mitteeluruumi üürilepingu tingimusi ja sõlmida mitteeluruumi üürileping uues redaktsioonis. Määrata Sindis Pärnu mnt 40a üüritasuks 1 euro/m².
7. Sõlmida mitteeluruumide üürilepingud AS TREV-2 Grupiga Tori alevikus Selja mnt 2a, OÜ-ga Sindi Vesi Tori alevikus Selja mnt 2 ja Are alevikus Pärivere tee 17 asuvate ruumide üürimiseks.
8. Väljastada kahele eraisikule projekteerimistingimused.
9. Anda ehitusload Sauga alevikus Jänesselja tänava jalg- ja jalgrattatee rajamiseks, Urge külas Pulli raudteepeatuse jalg- ja jalgrattatee rajamiseks ning Tori alevikus jalg- ja jalgrattatee rajamiseks.
10. Tunnistada kehtetuks üks 1998. a väljastatud ehitusluba.
11. Anda kasutusluba Sauga alevikus Puhkepargi kinnistule kanalisatsioonitorustiku kasutusele võtmiseks ja ühele eraisikule üksikelanu kasutusele võtmiseks.
12. Nõustuda Selja külas asuva Raavi, Eametsa külas asuva Leevikese tee 15 ja Tammiste külas asuva Kuuse 1 katastriüksuste jagamisega.

13. Muuta Sindi linnas asuva Pärnu mnt 62a katastriüksuse lähiaadressi ja määrata uueks aadressiks Pärnu mnt 64a.
14. Seada sundvaldus Tori valla kasuks Sauga alevikus Jänesselja tn 1 kergliiklustee rajamiseks.
15. Muuta Tori Vallavalitsuse 14.02.2019 korraldust nr 138 ja 31.01.2019 korraldust nr 105 „Eluruumi üürilepingute pikendamine“.
16. Rahastada valla eelarvest ühe lapse lapsehoiuteenuse kohatasu.
- 26. märtsil otsustati valla-valitsuses**
1. Kinnitada 2018. a hajaasustuse programmist rahastatud projekti lõpparuanne ja maksta välja toetus.
2. Väljastada kahed projekteerimistingimused.
3. Nõustuda Eavere külas asuva Aadu-Oti katastriüksuse jagamisega.
4. Muuta Tori Vallavalitsuse 16.03.2018 korraldust nr 271 ja 16.05.2018 korraldust nr 402 „Maa riigi omandisse jätmine“.
5. Anda ehitusluba Randivälja külas Põhjala kinnistule õueseminarihoone püstitamiseks.
6. Väljastada eraisikutele kuus kasutusluba.
7. Eraldada kolmele vabaühendusele ühekordset toetust. Üks taotlus jätta rahuldamata.
8. Muuta Tori Vallavalitsuse 27.02.2019 korraldust nr 171 „Huvihariduse ja -tegevuse toetuse määramine“.
9. Avaldada tunnustust ja tänu Tori Vallavalitsuse tänukirjaga Sindi lasteaiale 125. tegevusaastapäeva puhul ja Sindi muuseumi juhataja Heidi Vellendile, kes on suure pühendumusega panustanud Sindi muuseumi arendamisse.
10. Pikendada kahe isikuga sotsiaaleluruumi üürilepinguid.
11. Moodustada Euroopa Parlamendi valimisteks Tori vallas 5 valimisjaoskonda.
12. Kanda maha vallavara summas 5301.65 eurot.
13. Korraldada avatud hanke-menetlusega riigihange „Tori

- valla haljasalade hooldustööd (kaks perioodi)“ ja kinnitada riigihanke alusdokumendid.
- 29. märtsil otsustati valla-valitsuses**
1. Eraldada tegevustoetust kolmele vabaiühendusele.
 - 3. aprillil otsustati valla-valitsuses**
 2. Korraldada lihthankemenetlusega riigihange „Auto-kütuse ostmise jaemüügi korras“ ja kinnitada riigihanke alusdokumendid“.
 3. Kinnitada väikehanke „Sindi linna sademeveetrasside uuring“ edukaks pakkumuseks AS Infragate Eesti pak-kumus summas 26 400 eurot (lisandub km).
 4. Kinnitada kahe hajaasustuse programmist rahastatud projekti lõpparuanded ja maksta välja toetused.
 5. Vabastada segaolmejäätmete veost Sindi linnas üks kinnistu, kuna kinnistul ei elata ja segaolmejäätmeid ei teki.
 6. Väljastada kahed projekteerimistingimused elamute püstitamiseks.
 7. Anda välja ehitusluba elamu lammutamiseks.
 8. Anda välja kaks kasutusluba.
 9. Määrata Kildemaa külas asuva Aavaoja katastriüksuse uueks aadressiks Aava.
 10. Algatada kaks peremehetu ehitise hõivamise menetlust ning võtta peremehetute ehitistena arvele Kilksama külas Vaheri tee katastriüksusega ja Vaheri tee 11 katastriüksusega piirneval reformimata riigimaal asuv kelder ja Kilksama külas Eesti Vabariigile kuuluv val kinnistul asuv puurkaev ja selle juurde kuuluv tuletõrje veemahuti.
 11. Hüvitada eraisikule tekkinud kahju summas 3099 eurot.
 12. Vähendada reservfondi kokku summas 11 148 eurot.
 13. Eraldada Eesti Toidupank MTÜ-le toetust summas 500 eurot, Pärnu Päikese Koolile 250 eurot ja MTÜ-le Pärnumaa Tšernobõli Ühendus „Gamma“ 157,44 eurot. ○

Euroopa Parlamendi valimised

SIIRI JÕERAND VALLASEKRETÄR

Lisaks möödunud Riigikogu valimistele toimuvad sel aastal ka Euroopa Parlamendi valimised, valimis-päev on 26. mail. Euroopa Parlamendi valimistel on hääletamisõigus Eesti kodanikul, kes valimispäevaks on saanud 18-aastaseks ning Eesti kodakondsust mitteomaval Euroopa Liidu kodanikul, kes valimispäevaks on saanud 18-aastaseks ja kelle püsiv elukoht on Eestis. Euroopa Parlamendi valimistel on üle-Eesti üks ringkond ehk valija saab valiku teha kõigi ülesseatud kandidaatide vahel. Oma hääle saab anda nii valimisjaoskonnas kui ka elektrooniliselt. Elektrooniline hääletamine toimub 16.-22. mail. Valimisjaoskonnas saab hääletada eelhääleta-

mise päeval ja valimis-päeval. Eelhääletamine toimub maakonnakeskuse valimisjaoskonnas 16.-19. mail ja kõigis valimisjaoskondades 20.-22. mail kell 12.00-20.00. Eelhääletamise päevade erinevus on valimisjaoskonnas nr 4, mis asub Ares ja Suigus. Ares on jaoskond avatud ja saab hääletada eelhääletamise ajal 21.-22. mail ning Suigus 20. mail. Eelhääletamise päeval toimub ka hääletamine väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda selleks määratud jaoskondades. Valimispäeval toimub hääletamine valimisjaoskondades kell 9.00-20.00 ning toimub ka kodus hääletamine. Valimis-päeval saab hääletada vaid oma elukohajärgses jaoskonnas, samuti ei saa siis muuta varem antud e-häält. Tori vallas on valimiste korraldamiseks moodus-

tatud 5 valimisjaoskonda: **Valimisjaoskond nr 1**, asub Sindi Seltsimajas, Pärnu mnt 44, Sindi linn. **•** Hääletada saavad Sindi linna elanikud **•** Toimub eelhääletamine väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda **•** Toimub hääletamine valijatele, kelle andmed on Rahvastikuregistrisse kantud Tori valla täpsusega. **Valimisjaoskond nr 2**, asub Sauga Teenuskeskuses, Selja tee 1a, Sauga alevik **•** Hääletada saavad Sauga aleviku, Eametsa, Kilksama, Nurme ja Räägu külade elanikud **•** Toimub eelhääletamine väljaspool elukohajärgset valimisjaoskonda **Valimisjaoskond nr 3**, asub Tammiste Lasteaias, Kellukese tee 5, Tammiste küla **•** Hääletada saavad Kiisa, Pulli, Rütavere, Tammiste, Urge ja Vainu külade

elanikud **Valimisjaoskond nr 4**, asub kahes kohas: Are Teenuskeskuses, Pärivere tee 17, Are alevik eelhääletamise päeval 21.-22.05 ning valimis-päeval 26.05; Suigu Seltsimajas, Tootsi tee 6, Suigu küla eelhääletamise ajal 20.05 **•** Mõlemas kohas saavad hääletada Are aleviku, Elbu, Parisselja, Eavere, Niidu, Lepplaane, Pärivere, Kurena, Suigu, Murru, Võlla ja Tab-ria külade elanikud **Valimisjaoskond nr 5**, asub Tori Teenuskeskuses, Selja mnt 2, Tori alevik Hääletada saavad Tori aleviku, Oore, Levi, Võlli, Randivälja, Taali, Kildemaa, Urumarja, Kõrsa, Muraka, Selja, Mannare, Muti, Elbi, Kuiaaru, Jõesuu, Piistaoja, Tohera, Aesoo, Rätsepa ja Riisa külade elanikud. Täpset infot leiab kõige lihtsamini kaardirakendusel

valimised.rahvastikuregister.ee. Kui valija tervises seisundi või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu ei saa hääletada valimisjaoskonnas, võib ta taotleda kodus hääletamist. Selleks esitab ta elukohajärgsele vallavalitsusele või jaoskonnakomisjonile kuni valimis-päeva kell 14.00-ni kirjaliku taotluse või taotluse telefoni teel elukohajärgsele jaoskonnakomisjonile valimis-päeval kell 9.00 kuni 14.00-ni. Kogu valimisi puudutav oluline teave saadetakse valijatele ka valijakaardiga, mis peaks olema valijateni jõudnud hiljemalt 11.05.2019. Valijatele, kes on tellinud elektroonilise valijakaardi, ei saadeta valijakaarti posti teel. Kõik valimistega seotu on leitav veebilehelt <https://www.valimised.ee> ○

Puuetega inimeste eluaseme füüsilise kohandamise taotlusvoor on avatud

KAJA REBANE

SOTSIAALNÕUNIK

Tori vald osaleb teistkordselt puuetega inimeste eluruumide kohandamise projektis, mida rahastab Euroopa Liidu Regionaalarengu Fond ja Tori vald. Projekti eesmärk on Tori valla puuetega inimeste kodude kohandamine puudest tuleneva erivajaduse leevendamiseks, et tagada paremad elamis-, töötamis ja õppimistingimused ning suurendada iseseisvat toimetulekut.

Selle projekti raames on võimalik kohandada eluruumi:

- liikumisega seotud tegevuste leevendamiseks (uksepakkude eemaldamine, ukseavade kohandamine, treppidest liikumine jms)
- hügieenitoimingute tegemiseks (inva-wc paigaldamine, duširuumi kohandamine)
- köögitoimingute tegemiseks.

Meeles tuleb pidada, et projektis ei saa osaleda kohandusega, mis ei tulene otseselt taotleja erivajadusest. Samuti ei toetata tavalise sanitaarremondi tegemist.

KES SAAB PROJEKTIS OSALEDA?

Taotlejaks ehk kohanduse saajaks saab olla Tori valla elanike registris olev isik, kellele on määratud puude aste (keskmine, raske, sügav). Kohandada saab eluruumi, mis asub Tori valla haldusterritooriumil. See eluruum peab olema taotleja rahvastikuregistri järgne ja tegelik aastaringsest elamiseks kasutatav sobiv eluruum ning peab olema taotleja või tema pereliikme omandis/kaasomandis või kasutatav üürilepingu alusel, mis on kehtiv veel vähemalt 5 aastat.

Projektis osalemiseks on vajalik esitada taotlus. Taotluseid saab esitada kuni 13.05.2019. Lisaks taotlusele on vajalik esitada 2 võrdlevat hinnapakumist. Hinnapakumiste saamisel võib teid abistada ka sotsiaaltöötaja. Kui eluruum ei ole taotleja omandis, siis on vajalik ka eluruumi omaniku või kaasomaniku nõusolek kohanduse tegemiseks. Korterelamutes on vajalik korteriühistu nõusolek juhul kui kohandusi tehakse korterist väljaspool (nt trepikoja välisiku vahetus).

2019. aastal võimaldatakse projekti abil kohandada 12 eluruumi ning selleks on võimalik vallas saada kuni 59 555 eurot toetust. Tori vald lisab omalt poolt veel 15% rahalist omaosalust. Kohanduse saajale on kodukohandus tasuta. Toetatakse kohandust, mis võimaldab igapäevaste toimingute tegemist kodus keskkonnas võimalikult vähese abivajadusega. Kui soovitakse teha kohandust, millel on olulised lisandväärtused ning mille ehitamine ei tulene taotleja erivajadusest (nt mullivanni paigaldamine, aurusauna ehitamine), siis sellised lahendused tuleb taotlejal endal finantseerida.

Taotluse blanketid on kättesaadavad Tori valla koduleheküljel (www.torivald.ee) ja valla teenuskeskustes sotsiaaltöö spetsialistidelt. Täiendavat informatsiooni saab sotsiaalnõunik Kaja Rebaselt, tel: 445 1884 või 50 53 978; kaja.rebane@torivald.ee Edukat taotlemist! ☺

Vallale kuuluv korterelamu Tori alevikus sai renoveerimiseks toetust

Tori vald esitas eelmisel aastal SA-le KredEx taotluse Sindis kolme kortermaja renoveerimise toetamiseks (Supluse 2, Supluse 4 ja Pärnu mnt 27a). Projekti eesmärk oli ühiselamute ümberehitamine sotsiaalelamuteks. Vallavalitsus on kohtunud Supluse 2 ja 4 elanikega, kus on jäänud kõlama nende soov oma üüripindade ostmiseks. See annaks võimaluse moodustada majadesse toimiv korteriühistu, kes ise otsustab võimalike renoveerimistööde üle.

Sellest tulenevalt võttis Tori Vallavalitsus toetuse taotluse nende hoonete osas tagasi. Ühe maja - Pärnu mnt 27a – osas kavatakse aga projektivahendeid rakendada ning hoone täielikult renoveerida. Antud projekti kogumaksumus on 2 148 322 eurot, millest 50% on valla omaosalus ja SA KredEx toetuse suurus 1 074 161 eurot. Projekti elluviimise periood on 01.01.2019 - 30.06.2021.

Supluse majade asemel esitas vald selle aasta alguses SA KredExile taotluse kohaliku omavalitsuse üksuse elumufondi arendamise juhtumipõhise toetuse saamiseks Tori alevikus, Kalda tn 2 elamu ümberehitamiseks summas 285 750 eurot ja sai aprilli alguses taotlusele ka positiivse vastuse. Korterid on mõeldud sotsiaalselt vähekindlustatud inimestele ja jäävad nende kasutusse ka pärast renoveerimist. Vallale kuuluv kaheksa korteriga kahekordne maja vajab hädasti renoveerimist, ennekoike kaasaegse, kvaliteetse, energiasäästliku ning väheste ülalpidamiskuludega eluruumi tagamise teenuse osutamiseks.

Ümberehitamise käigus likvideeritakse olemasolev kohtküte ja projekteeritakse uus küte aleviku keskkütte baasil. Lisaks on planeeritud hoone soojustamine, ventilatsioon, elektritööd, siseviimistlus, katuse vahetus, köögi- ja vannitoa sisustamine elementaarsete vahenditega. SA KredEx poolt eraldatud toetuse summa on 285 750 eurot, projekti kogumaksumus aga 571 500 eurot, millest valla omaosalus on 50% kogumaksumusest. Projekti teostamise periood on 01.05.2019 – 09.11.2021. ☺

Kalda tn 2 korterelamu Tori alevikus. Foto: Tori Vallavalitsus

Lennuvälja rekonstrueerimine

10. aprillil 2019 andis Tori Vallavalitsus ehitusloa Pärnu lennuvälja liiklusala rekonstrueerimiseks. Ehitusprojekti kohaselt planeeritakse rekonstrueerida olemasolevast lennurajast 1970 meetri laiusega 30 meetrine osa, millega oluliselt suureneks Pärnu Lennuvälja kasutusotstarve, nii hakkaks lennujaam teenindama regionaal- ja rahvusvahelisi lende.

Ehitusluba koos selle lisaga on leitav meie kodulehe uudiste rubriigist www.torivald.ee/uudised. ☺

Sotsiaaltoetused Tori vallas

PRIIT RUUT

ABIVALLAVANEM

Vaatamata sellele, et enam kui aasta on Tori vallas kehtinud kord, mille alusel makstakse sotsiaaltoetusi, on siiski paslik kord aastas olemasolevate toetuse liike elanikele meelde tuletada ning ka mõningatest uuen- dustest teada anda.

Tori vallas makstavad sotsiaaltoetused jagunevad kaheks – sellisteks, mida makstakse teatud sündmuse alusel ehk sissetulekust sõltumatuteks toetusteks ning nendeks, mis sõltuvad inimese sissetulekust. Sissetulekust sõltumatud toetused on sünnitoetus 500 eurot, matusetootus 250 eurot, koolitee alustamise toetus 100 eurot ning eakate sünnipäevatoetus 50 eurot, millele on õigus juubilaridel alates 80-ndast eluaastast ning 90-ndast eluaastast kõigil sünnipäevalastel. Samuti ei sõltu sissetulekust hooldajatoetused, mille määr on 50 eurot ning mida makstakse sellises summas täisealise sügava puudega isiku hooldajale. Raske puudega isiku hooldajale makstakse toetust 60% ulatuses ehk 30 eurot kuus. Raske- ja sügava puudega laste hooldajatele, kes oma hoolduskohustuse tõttu ei saa tööl käia makstakse sõltuvalt lapse vanusest ning puudeastmest 100 – 250 eurot hooldajatoetust kuus.

Möödunud aastal maksti esimest korda ühekordset 50 eurost toetust puudega lastele. See toetus on mõeldud kõigile kuni 16-aastastele keskmise, raske ning sügava puudega lastele puudest tulenevate suurenenud kulutuste osaliseks kompenseerimiseks. Toetuse taotlemise periood on 1. novembrist kuni 15. detsembrini.

Sissetulekust sõltuvaid toetusi makstakse elanikele, kelle leibkonna sissetulek jääb alla 2,5 kordse riikliku toimetulekupiiri, milleks on käesoleval aastal 150 eurot leibkonna esimese täisealise liikme kohta ning 120 eurot igale järgnevale liikmele. Laste toimetulekupiir on 180 eurot kuus. Seega tekib elanikul sissetulekust sõltuva toetuse saamise õigus sellisel juhul, kui võetakse aluseks leibkonnaliikmetele ettenähtud toimetulekupiir, korrutatakse see summa 2,5-ga ning saadud tulemus on suurem, kui leibkonna kõigi liikmete kogusissetulek. Arvesse ei võeta puuetega inimeste seaduse alusel makstavat puudega lapse toetust, puudega tööelise inimese toetust ega puudega vanaduspensionialise inimese toetust.

Sissetulekust sõltuvateks toetusteks Tori vallas on toetus koolieelse lasteasutuse toidu eest maksmiseks, mille eesmärgiks on asjaolu, et kõigile lastele oleks lasteaias kogu päeva jooksul tervislik toit tagatud. Lasteaiatoit on tasuta ka kõigile kolme- ja enamalapselistele peredele ning siin ei ole sissetuleku suurus oluline. Mõlemal juhul on soodustuse saamiseks vajalik esitada avaldus Tori Vallavalitsusele.

Sissetulekust sõltuv on ka abivahenditoetus, mida makstakse invavahendi, prillikliiklaaside, kuuldeaparaadi ja muu igapäevaelu toetava abivahendi hüvitamiseks. Arendustegevuse toetus on ettenähtud lastele, kellel on perekonna väikese sissetuleku tõttu raskusi tasuda kooli ekskursioonide, teatrikülastuste või muude sarnaste tegevuste osalustasusid. Siin võib pere eest olla taotlejaks ka kooli pedagoog, kes probleemi märkab. Hooldustoetust makstakse seadusjärgsete ülalpidajate (abikaasa, täisealised lapsed ja lapselapsed) inimestele hooldekodu koha eest tasumiseks olukorras, kui inimesel endal selleks raha ja vara napib. Erandkorras võib vald appi tulla ka siis, kui seadusjärgsed ülalpidajad on küll olemas, kuid nad ei ole ise võimelised ülalpidamiskohustust täitma ega hooldekodu kohatasu maksmisel täies ulatuses osalema. Tegu on siiski erandiga, mille juures enne toetuse määramist analüüsitakse olukorda põhjalikult.

Ühekordset toetust makstakse hädavajalike või erakorraliste kulutuste katmiseks. Siia alla käivad ravimid, transport, hariduse omandamisega seotud kulud, tule- või loodusõnnetuse tõttu kahju kannatamine ja muu selline olukorras, kus perel endal sissetulekut napib. ☺

August Pulst 130. Maalikunst

Koostöös Tori Muuseumiga tutvustame igas lehes veidi August Pulsti. 14. jaanuaril täitis tema sünnist 130 aastat. Igal korral käsitleme erinevat teemat või valdkonda.

August Pulst oli tuntud ka **maalikunstnikuna**, viljeledes peamiselt õlimaali ja akvarelli. Viimase tehnika alal saavutas ta tähelepanuvääriva taseme. Korduvalt on toimunud Pulsti tööde näitused mitmel pool Eestis ja 1968. aastal Riias. August Pulsti mütoloogilised maalid on 1970ndate aastate töö. Iseloomulikuks on ta kirja pannud järgmist: „Piirdun nimelt sellega, mida oma kõrvaga olen kuulnud või mis minule koha peal edasi on antud. Need minu andmed ulatuvad tagasi möödunud sajandi lõpuastatesse, mil kuulsin selliseid lugusid, jutte, oma kodukohas, Tori Päästale Mäeltal. Viimast hüüti Irviks – Hirveojaks. Jutustajaks oli vana naine, Kadri Enn, keda koosuks kutsuti. Aastaid oli ta endale jõudnud juba umbes 80 koguda. Elas aga 93 aastat vanaks. Käis kargu ja kepi najal. Vasaku öla all kark, sest tema jalg

oli põlvest kõver ja parema käega toetas kepile. Räägiti, et koosu oskab ka nõiduda. Kedrates, lõnga kerides, sukka kududes, või last kiigutades helisesid tal pidevalt laulud suus. Kui aga kiigu juures ei laulnud, siis häälitsetes – kõssu, kõssu, kõss, kõss või ka teisiti. Meile, lastele, minule ja õele Miinale, kes minust 3 aastat vanem, jutustas ta pidevalt. Vanematel inimestel polnud

aega kuulata. Nii ta siis pajataski küll kodukäijaist, luupainajatest, tõnnivaka lugudest, Hiie-Tõnnist ja Hiie-Liisust, rahaaukudest, põrgust, vanapaganast...“ Et neid lugusid Tori mütoloogiast konkretiseerida, kuulajale kujukalt, ilmekalt ja värvikalt silme ette manada, asuski ta neid õlimaalis jäädvustama...

Loe pikemalt meie kodulehelt! ☉

August Pulsti maalitud Hiie-Liisu. Foto: Tori Muuseum

Tervisliku toitumise õppepäev Sindi Sotsiaaltöökeskuses

RENNA JÄRVE

SINDI SOTSIAALTÖÖKESKUSE JUHATAJA

Selleks, et saada rohkem infot, teadmisi ja oskusi tervisliku toidu valmistamiseks, kutsusime Taisi Talviste oma teadmisi meiega jagama. Esmane kohtumine leidis aset 21. märtsil, mil kõik kohale tulnud huvilised said nautida toredat seltskonda, juurde huvitavaid teadmisi ja uusi oskusi. Koos valmistatud imemaitsvad toidud said hiljem testimise käigus ka ära söödud.

Samalaadsed üritused toimuvad meil taas sügisel, hoidke pilk peal meie Facebooki lehel ja anname

teada ka vallalehes. Olete oodatud! Päikselist kevadet! ☉

Tervisliku toitumise õppepäev. Foto: Sindi Sotsiaaltöökeskus

Tulekahjust Toris

SILVI POOL

SOTSIAALNÕUNIK

Ei ole halba ilma heata, ütleb kõnekäänd. Ööl vastu 29. märtsi põles Toris maha 77-aastasele Heino Tsiiritalole kuulunud maja. Heino pääses sealt välja õnneks tervena tänu enda kiirele tegutsemisele. Haiglast koju jõudes oli tema ainukeseks varaks päästeametilt saadud tekk. Esimese päeva jooksul sai ta magamiseks vajalikuga sisustatud pisikese toa Tori Sotsiaalmajja, toiduabi Toidupangalt, esmavaljliku ostmiseks rahalist toetust vallavalitsuselt ning eraisikutelt riideid, jalanõusid, kohalikust apteegist tasuta ravimeid, lubati leida jalgratas. Helistati ja küsiti, mida Heino vajaks. Kogukonna abi oli kiire ja südantsoojendav. Heino Tsiiritalo on mees, kellele Torist Pärnusse jalgrattaga sõitmine on käkitegu, ta harrastab ka malet, kabet, lauamängude

mitmevõistlust, on tegelenud karate ja ratsutamisega ning käib praegugi Pärnus lauatennist mängimas. Hea meelega jagab oma teadmisi noortele edasi. Asjad, mida ei anna asendada on diplomid ja karikad ning nendest on Heinol eriti kahju Tulekahju põhjuseks oli tõenäoliselt elektrikilp, suitsetanud pole Heino kunagi ega pruugi ta ka alkoholi. Kuna Heino ei soovi elada sotsiaalpinnal, vaid iseenda maalapi peal tuttavas Tori alevikus, siis ei suutnud tema naabrimees Uno jätta teda abita ning lubas aidata rajada elamisruumid senisesse saunamajja. Sinna tuleb ehitada sisse uus küttekolle, teha uus põrand, remontida vundamenti, seinu jne. Töökäsi leitakse heategevuse korras, aga materjalid tuleb osta. Et seda kõike ei peaks tegema naaber ükski, siis on kõigil võimalik abistada ülekan- dega selleks loodud kontole

EE391010011823711225 (Uno Kask), selgituseks „Heino Tsiiritalo abiks“. Algatust toetab Tori Spordiklubi. Kui on inimesi, kes sooviks ise käed külge lüüa või ehitusmaterjalidega toetada, palume võtta ühendust Uno Kasega telefonil 511 4861. Tee head, siis tehakse seda sullegi! ☉

Heino kodu peale tulekahju. Foto: Ülle Märso

Naistepäeva pidu eakatele Sindis

JUTA VELLESTE

SINDI NAISLIIDU ESINAINE

22. märtsil toimus Sindi Seltsimajas naistepäeva pidu eakatele. Külalisesinejateks oli naisteansambel „Lustilik“ Paikusest. Esitati väga ilus repertuaar. Sindi Naisliit tänab südamest ansamblit küllatuleku ja toreda esinemiskava eest. Lisaks esinesid Ilme Prenge, Jüri Saameli muusika saatel slaavi kultuuriühingu koor Sindi Slavjanotska. Öhtupoolik möödus kohvilauas

juttu vestes ja tantsu lüües. Eakate peoõhtud on lõbus viis kokkusaamisteks. Tore, et meie valla eakad on nii tegusad ja vahvad! Samuti tahan tänada Sindi Seltsimaja juhatajat Anneli Uustalu ja Ilme Prengest, kellega on koostöö nii ilusti sujunud! Siinkohal tahangi teha väikese üleskutse. Kõigil naistele, kel soovi, on võimalus Sindi Naisliiduga liituda, me võtame vastu uusi liikmeid aastaringelt. Selleks palun võtke minuga ühendust telefonil 53976152. Uute kohtumisteni! ☉

Talgupäev 4. mail

KATARIINA VAABEL

KOMMUNIAKTSIOONINÕUNIK

Teeme Ära talgupäev on kümnete tuhandete eestimaalaste igakevadine suursündmus, kus tulla- kse kokku ja tehakse üheskoos ära kodupaiga kõige vajalikumad tööd. Talgute registreerimine talguveebis algas märtsis, stardipakettide laialisaatmine ja talgulistele kirjanek said hoo sisse aprillist ning ühine üleriigiline talgupäev toimub traditsiooniliselt maikuu esimesel laupäeval. 2018. aastal korraldati üle Eesti kokku 2177 talgut, millest võttis osa 53 128 inimest ehk 4% eestimaalastest. Koostöös Eesti Laulu- ja Tantsupeo Sihtasutusega on sel kevadel üks üleskutse korrastada oma kodukandis laulu- ja tantsupeo tuleteekonnale jäävaid kultuuriväärtuslikke paiku. Töid ja tegemisi mahub aga talgupäeva

taas väga erinevaid. Muuhulgas kutsutakse eestimaalasi kaasa lööma õueraamatukogude meisterdamise algatuses ning osalema nurmenukutalgetel, mille eesmärgiks on aidata Tartu Ülikooli teadlastel hinnata meie looduse liigirikkust ja seisukorda. Tallinna, Helsingi ja Turu linna- pead on teinud üleskutse pöörata talgupäeva raames tähelepanu ka Läänemere heaolule – koristada rannad, jõeääred ja mereprügi. Kõiki talguid saab kirja panna talguveebis www.teemeara.ee ning näha, kus on meie vallas registreeritud talgud. Kõigil on võimalus nendega ühineda või enda talgud registreerida. Tori Vallavalitsus toetab talguliselt kokku korjatud prügi transpordiga 6. mail. Head Tori valla talgujuhid, võtke transpordi soovi korral varem ühendust meie keskkonnaspetsialistiga janne. soosalu@torivald.ee või telefonil 5253929. ☉

Saugas räägiti eakate tervislikust toitumisest

PIIA SALUNDI

SAUGA RAAMATUKOGU JUHATAJA

2. aprillil rääkis arst ja toitumisspetsialist Mai Maser Sauga noortekeskusesse kogunenud huvilistele eakate tervislikust toitumisest.

Mai Maser on tasakaaluka suuna pooldaja ja leiab, et tänapäeval on kõiksugu veidrate toitumissoovitustega kaugel üle piiri mindud. Toit peaks tema sõnul olema võimalikult lihtne ja vähe töödeldud. Organismile meeldivad kindlad söögiajad, päevas võiks olla kolm põhilist toidukorda ja kaks väikest vahepala. Tuleks jälgida taldrikureeglit – pool taldrikut täita köögivilj- dega, veerand liha või kala ning

veerand kartulite, pastatoodete, riisi või muude teraviljatoode- tega. Eakad võiks Maseri arvates eelistada hautatud köögivilju. Ka rõhutas esineja valkude tähtsust – et vanuse lisandudes hakkab lihassmass vähenema, peaksid valgud eakate toidulauast moodustama viiendiku. Teema tekitas kõiksugu mõtteid ja proua Maser vastas tekkinud küsimustele meeleldi. Kuigi enamik antud soovistest olid lihtsad ja vahest ka juba vara- semalt meelde jäänud, usun, et iga osaleja sai enda jaoks midagi kõrva taha panna. Lõpetuseks doktori antud kaval nõuanne: sööge harvem seda, mis väga maitseb, sest maitsvate roogadega kipume ikka liialdama! ☉

SÜNDMUSTE KALENDER

Kolmapäeval, 1. mail

Kell 11 Sindi Sotsiaaltöökukes Riiete Tuulutamise Päev – riideid kogu perele ära andmiseks.
Kell 9.00-15.00 Sindi Seltsimaja ees Sindi laa.

Neljapäeval, 2. mail

Kell 10 Tori Sotsiaalmajas liiklusohutuse vestlusring.
Kõik huvilised on oodatud!

Reedel, 3. mail

Kell 10 Sindi Sotsiaaltöökukes silmade kontroll.

Laupäeval, 4. mail

Kell 17 Sindi Seltsimajas mälumäng. Pilet 2€, õpilastele 1€.

Kell 16 Are Huvikeskuses Laulupäev 2019, külla on kutsutud kõik Tori valla täiskasvanute laulukollektiivid. Üritust viivad läbi Are Huvikeskus ja Pärivere naisansambel. Eelregistreerimine telefonil 5105498.

Kell 11 Tori Sotsiaalmaja taaskasutustalgud, kõik on oodatud riideid jagama ja valima endale perele, sugulastele, sõpradele.

Esmapäeval, 6. mail

Tori Sotsiaalmajas juuksur.

Neljapäeval, 9. mail

Kell 19 Sindi Seltsimajas emadepäeva kontsert, esineb Marek Sadam. Pilet 5€.

Laupäeval, 11. mail

Kell 19 Tori Rahvamajas Urmas Lennuki "Igavene kapten"romantiline komöödia kahes vaatuses. Pilet 5€

Teisipäeval, 14. mail

Kell 19 Sauga raamatukogu mälumänguturniiri lõpetamine.

Kell 17 Tammiste lasteaia saalis Tammiste lasteaia laulu- ja pilliringilaste kevadkontsert. Üritus on tasuta!
Tori Sotsiaalmajas maniküür ja pediküür.

Reedel, 17. mail

Tori Sotsiaalmajas juuksur.

Pühapäeval, 26. mail

Kell 12 Are Huvikeskuses Kristiina Ehin ja Silver Sepp – kaunid luuletused ja laulud. Üritus on tasuta!

Kell 11.30 Sauga jooksu lastejooksud.

Kell 12.00 Sauga jooksu 10 km ja 4 km jooksud. Sauga jooksul on osalemine tasuta. Start on Kilksamal Papli talus.

Kolmapäeval, 29. mail

Tori Sotsiaalmajas juuksur.

Vaata lisa www.torivald.ee/kalender

4. MAIL
KELL 16.00

Are Huvikeskuses
Laulupäev 2019

Eestimaa laulud
Tori vallas

Külla on kutsutud kõik Tori valla täiskasvanute laulukollektiivid

Hea peokülastaja, kui soovid tulla seda üritust kaema-kuulama, siis palun anna eelnevalt oma tulekust teada hiljemalt 1.maiks. (Vilja 5105498)

Ürituse läbiviijad Are Huvikeskus ja Pärivere naisansambel

LEADER EESTI

Tule talgutele!

Tori Sotsiaalmaja taaskasutustalgud

04. mai 2019, kell 11:00

Pärnumaa, Tori vald, Tori alevik, Võlli tee 5

Talgutööd:
Riiete jms sorteerimine ja jagamine. Oled oodatud riideid jagama ja valima oma perele, sugulastele, sõpradele ja naabritele!

Kaasa võtta:
HEA TUJU

Talgujuht, kontaktid:
AVE AASLAID, sotsiaalmaja@torivald.ee, 5297216

Talgukood: 190417043

Talgutele saab registreerida aadressil www.teemeara.ee

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

Teeme ära!

Tammiste lasteaia laulu- ja pilliringilaste KEVADKONTSERT

T, 14. mail kl 17.00

Tammiste lasteaia saalis, juhendaja Marge Lumisalu

Kaasategev ans Nõianeitsid. TASUTA!

TEATED

Korralik härrasmees soovib üürida soodsalt **1-toalist korterit või tuba Sinti!** Nõus aitama piseremondil, puude tegemisel jms majapidamistöodel. 58641634 ○

Tori Sotsiaalmaja ja Viru Reisid kutsuvad koos **reisile** – Šotimaa-Inglismaa-London, 21.07.19-02.08.19. Info ja registreerimine telefonil 529 7216 Ave. ○

Tori Sotsiaalmaja ei võta ajutiselt (sügiseni) vastu kasutatud riideid ja muid esemeid. ○

SAUGA JOOKS

26.05.2019

11.30 lastejooksud
12.00 jooksud 10 km ja 4 km

OSALEMINE TASUTA

Registreerimine tund aega enne jooksu!
Rada on võimalik läbida ka jalutades!

Jookse küllale külla!

JOOKSEME KILKSAMAL

INFO

Otsime tublisid sportlasi suvemängudele valda esindama!

12.-14. juulil 2019 toimuvad Tartus 15. **Eestimaa Suvemängud**, kus selgitatakse parimad omavalitsused kergejõustikus, jalgrattakrossis, orienteerumises, jahilaskmises CSP, discgolfis, petangis, juhtide võistluses, meeste võrkpallis, naiste võrkpallis, mälumängus, tennises ja köie-veos. Tori vallas on väga palju tublisid sportlasi, ootame huvilisi osalema ja valda esindama!

Huvilistel palume ühendust võtta:

Tori piirkonnas – Andra Sõmeriga, tori.spordiklubi@gmail.com, tel nr 5691 0009

Sauga piirkonnas – Reelika Rüütliga, saugaank@torivald.ee, tel nr 5695 1200

Are piirkonnas – Kaialiis Roostaluga, 58 508 537

Sindi piirkonnas – Jana Malõhiga, jana.maloh@torivald.ee, tel nr 5259421

Täpsema ajakava ja rohkem infot leiad juuresolevalt lingilt.
<http://www.joud.ee/est/g183s4667>. ○

Lugupeetud Tori valla eakad!

Olete oodatud 16. mail ekskursioonile Järvamaale – Vallitorni Muuseumi, Kilplaste Teemaparki ja A.H. Tammsaare muuseumisse Vargamäele.

Buss võtab reisilised peale Sindist, Torist, Arest ja Saugast. Osalustasu on 24€, mis sisaldab bussisõitu, sissepääsutasusid ja lõunasööki.

Lisainfo ja registreerimine telefonil:
Sindi piirkond: 53236341
Sauga piirkond: 53093150
Tori piirkond: 5184066
Are piirkond: 55562120
Eelregistreerimine 10. maini.

Liiklusohutuse vestlusring

2. mai kell 10
Tori Sotsiaalmajas

Teemad:

Suvine liiklemine perega – jalgsi ja jalgrattaga. Jalakäija ja jalgratturi põhilised liiklusreeglid, milles eksitakse.
Vanavanemate ja vanemate eeskuju liikluskultuuri parandamisel.
Liiklusviisakus – mis on liikluses „tere“ ja „aitäh“.

Vestlusringi viib läbi Maanteeameti ennetustöö osakonna ekspert

Kõik huvilised on oodatud!

KOKANDUSÕHTU

REEDEL 10.05.2019 18.00-20.00

RÄÄGIME STRESSISÖÖMISEST JA KOKKAME TERVISLIKULT

Tule kokandusõhtule ja räägime sellest, kuidas sellises olukorras käituda
Köögis kokkab terapeut Helar Peterson

Info telefonil 56 95 1200 **SAUGA ANK**
Registreeri end õhtule aadressil saugaank@torivald.ee, ürituse tasu 5 eurot

Sauga Mustas Majas, Põõsalinnu 2, Sauga

STATISTIKAT

1.03.2019 – 31.03.2019 sündis 7 last, suri 8 inimest, saabus 70 inimest, lahkus 48 inimest, vallasise-selt vahetas elukohta 20 inimest, arhiivi kanti 1 inimene.
01.04.2019 seisuga on elanikke vallas 11 796 (mehi 5839, naisi 5957).

Eelmise kuu paberlehte jäid ekslikult vastsündinud vallakodanike nimede taha valed kuupäevad. Palume vabandust ning avaldame õiged kuupäevad nüüd järgi!

VASTSÜNDINUD VALLAKODANIKUD

Brenet Liivaste	03.02.2019
Hugo Ivandi	04.02.2019
Johann Matias Norden	05.02.2019
Tiit Agasild	07.02.2019
Roven Pilli	11.02.2019
Gregor Salumäe	08.02.2019
Oliver Krosštei	20.02.2019
Kertli Parts	21.01.2019
Teele Rand	29.01.2019
Lenna Tulvik	02.02.2019
Keiten Kipper	02.03.2019
Leon-Remi Algo	04.03.2019
Jäsper Nõmm	13.03.2019
Kristofer Sture	16.03.2019
Lucas Saks	20.03.2019
Ron-Hans Mitt	24.03.2019
Gerda Öismann	28.02.2019

Tori Valla Teataja

Väljaandja: Tori Vallavalitsus

Aadress: Pärnu mnt 12, Sindi,

Tori vald, 86705 Pärnumaa

E-post: tori@torivald.ee

Toimetaja: **Katariina Vaabel**,
tel: +372 58666327, e-post: ajaleht@torivald.ee

Keeletoimetaja: Margot Limberg

Trükk: AS Pajo, küljendus: Karmen Vesselov

Toimetust ootab kaastöid ja reklaame e-posti aadressil ajaleht@torivald.ee

Toimetusel on õigus vajadusel kaastöid lühendada ja redigeerida.

tehnoülevaatus

Lauka tee 6, Sauga
Avatud: E-R 8-18, L 8-15
Telefon: 443 6990
protehno.ee/sauga

OÜ ETEST PR

ostab
metsa-
ja põllumaad

Tel 50 45 215
51 45 215
info@est-land.ee

LIPU-MASTID

KUNI APRILLI LÖPUNI 10% SOODSAMALT

Igaühel on õigus heisata Eesti lipp 365 päeva aastas!

Täpsem info ja personaalne pakkumine:
mastid@hobesolg.ee

Tel 5565 5001
5565 5002

www.hobesolg.ee

MEELDETULETUS!

Riigikogu valimiste korraldamisega tagastati Siseministeeriumile ligikaudu 7000 valijakaarti põhjusel, et neid ei olnud võimalik inimestele kätte toimetada. Ka Tori vallavalitsuse poole pöörduti enne valimispäeva tihti küsimusega, miks ei ole saadetud valijakaarti. Siseministeeriumi andmetel ei olnud Tori vallas ligi 80 valijale võimalik valijakaarti kätte toimetada, sest elukohas puudusid postkastid. 26. mail on toimumas Europarlamendi valimised ning sellega seoses saadab Siseministeerium taas valijatele valijakaarte. Sestap tule-tame meelde – kui olete tellinud paberil valijakaarti, palun hoolitsege selle eest, et teil oleks olemas postkast.

A- Tekstiil OÜ

Pärnu mnt 50, SINDI
korraldab 06.- 10. mail

SUURE TEKSTIILITOODETE LAOMÜÜGI.

Padjapüürid alates 1.50 EUR, Padjad alates 3 EUR, katteradratsid alates 19.90.

Oleme avatud kell 10.00- 17.00

10. mail kell 15.00 toimub

ARE ANK-IS UUE BÄNDIRUUMI AVAMINE.

Tule kuulama ja vaatama!

Mullasegude müük!

- Kasvuhoonesse
- Avamaale
- Suvelilledele

1 m3
BigBag

Rohkem infot:
58229063
Info@matogard.ee
www.matogard.ee

Tisleritööd, eritellimused täispuidust:
trepid, mööbel, köögmööbel, ukseid, aknad, saunad. Tehtud töödest pildid FB ja www.rajy.ee.
Kontakt: info@rajy.ee, 522 6105, 5667 9441.

QUALITEX AS pakub tööd ringkudumismasina operaatoritele.

Töö toimub kolmes vahetuses:
06.00-14.00, 14.00-22.00, 22.00-06.00.
Operaatoritele väljaõpe kohapeal.

Asume Pärnumaal, Sindi, Pärnu mnt. 50.

Saatke oma CV e-posti aadressil: qualitex@qualitex.ee
Lisainfot saab tel 44 26844 või 44 26873

Korstnapühkimine
ja kütteseadmete remont.
5645 052

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Leo Rünkjanen	24.10.1948 - 16.03.2019
Heino Aruste	09.05.1952 - 23.03.2019
Viktor Smirnov	05.11.1954 - 16.03.2019
Peeter Saar	23.08.1956 - 20.03.2019
Tatiana Kuvshinova	18.01.1927 - 25.03.2019
Ellen Aas	15.10.1939 - 27.03.2019
Tatiana Kudryavtseva	05.12.1939 - 08.03.2019
Zita Grozunova	02.03.1959 - 11.03.2019